

2018-03-08
N2018/01708/FÖF

Näringsdepartementet

Myndigheten för tillväxtpolitiska
utvärderingar och analyser
Studentplan 3
831 40 Östersund

Uppdrag att analysera möjligheter till spårbarhet och hållbarhetsmärkning av metaller och mineral

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) att i enlighet med vad som anges under rubriken Uppdraget analysera möjligheter till spårbarhet och hållbarhetsmärkning för metaller och mineral.

För ändamålet får Tillväxtanalys rekvidrera 1 miljon kronor från Kammarkollegiet för 2018. Medlen ska rekvideras från Kammarkollegiet senast den 30 maj 2018. I rekvisitionen ska hänvisning göras till detta besluts diarienummer. Utgifterna ska belasta det under utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda anslaget 1:5 Näringsutveckling m.m., anslagsposten 1 Näringsutveckl - del till Kammarkollegiet. Ej förbrukade medel ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 1 mars 2019 på bankgirokonto 5052-5781, med angivande av detta besluts diarienummer.

En redovisning av uppdraget och av hur medlen har använts ska lämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 6 februari 2019.

Uppdraget

Tillväxtanalys ska analysera möjligheter till spårbarhet och hållbarhetsmärkning av metaller och mineral, så som exempelvis standardisering, certifiering och märkning, samt beskriva för- och nackdelar med olika alternativ. Tillväxtanalys ska särskilt beakta de möjligheter som nya tekniska lösningar, så som till exempel blockkedjeteknik, ger för att kunna säkerställa spårbarhet.

Tillväxtanalys ska vidare analysera hur insatser kan vidtas för att stimulera en efterfrågan på hållbara råvaror och produkter som innehåller hållbart producerade metaller och mineral, inklusive stål med mycket låga växthusgasutsläpp, på internationella marknader. Tillväxtanalys ska analysera hur staten kan skapa förutsättningar för att underlätta och stimulera utvecklingen av frivilliga, marknadsdrivna initiativ som kan genomföras på internationell nivå. Tillväxtanalys ska, i de fall så är relevant, bedöma kostnader för staten för de insatser som analyseras.

Inom ramen för uppdraget bör Tillväxtanalys samverka med relevanta aktörer för att inhämta erfarenheter och forskning från områden där hållbarhetsmärkning använts.

Uppdraget – som är en del av handlingsplanen 2 för regeringens strategi Smart industri där medel tillförs för att växla upp arbetet med att identifiera mineral och metaller nödvändiga för bland annat miljö- och klimatomställningen och att säkerställa råvaror av hög kvalitet genom ansvarsfull och miljömässigt hållbar återvinning och utvinning – är en fortsättning på ett tidigare uppdrag till Tillväxtanalys att kartlägga framtida behov av metaller och mineral som är nödvändiga för utveckling av ny teknik inom miljö- och klimatområdet (dnr N2016/06367/FÖF).

Skälen för regeringens beslut

Hållbart producerade råvaror är viktigt för att skapa hållbara värdekedjor för de produkter som tillverkas i Sverige och inom EU, och för att bidra till att uppnå globala målen för hållbar utveckling och Agenda 2030. En hållbar produktion är en förutsättning för framtida konkurrenskraft, inte minst till följd av högre krav från konsumenterna.

Omställningen till en ekonomi med mycket låga utsläpp påverkar, tillsammans med en mycket snabb digitalisering, kraftigt produktionen av varor och tjänster. De varor och tjänster som produceras så som solceller, elbilar, satelliter och mobiltelefoner innehåller en stor mängd metaller och mineral så som kobolt och sällsynta jordartsmetaller. Den mycket snabbt ökade efterfrågan på området har emellertid drivit en produktion av råvaror i andra länder där det ofta saknas såväl miljöskydd som grundläggande arbetsvillkor för människor som bedriver arbetet och som resulterat i grova brott mot mänskliga rättigheter.

Inom flera områden finns i dag standardisering och olika typer av märkning för att synliggöra produkters hållbarhet. Inte minst gäller detta för konsumentnära produkter och råvaror. Ett exempel från råvaruområdet är skogsindustrin, där det finns spårbarhetscertifiering som visar att träråvaran kommer från ett ansvarsfullt skogsbruk och har kontrollerat ursprung. Vad gäller råvaror som metall och mineral finns i dag liten möjlighet för en konsument eller tillverkare i värdekedjan att identifiera vilka råvaror som uppfyller olika typer av krav. Därmed försvåras också möjligheten för att finansiera hållbarhetsomställning då råvarorna ofta möter ett globalt världsmarknadspris. EU:s förordning om konfliktmineral¹, som trädde i kraft sommaren 2017 och som kommer att vara tillämplig för importörer från januari 2021, kommer dock att bidra till att europeiska importörer av dessa mineral får bättre kunskap om sina leverantörskedjor; varifrån mineralen kommer och om det finns en risk att utvinningen av dessa mineral bidragit till att finansiera konflikter. Förordningen täcker dock endast guld, tantal, tenn och volfram.

Tillväxtanalys konstaterar i rapporten ”Innovationskritiska metaller och mineral från brytning till produkt” att det finns en betalningsvilja för mer hållbart producerade konsumentprodukter och att en förutsättning är att det finns ett trovärdigt system som säkerställer att konsumenten får det den betalar för.

Hållbarhetsmärkning kan utgöra ett viktigt komplement till EU-regelverket om konfliktmineral, för att säkerställa hållbara råvaror.

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/821 av den 17 maj 2017 om fastställande av skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan för unionsimportörer av tenn, tantal och volfram, malmer av dessa metaller, samt guld med ursprung i konflikttrabbade områden och högriskområden.

Tillväxtanalys konstaterar vidare i den nämnda rapporten att en hållbarhetsmärkning på metaller och mineral sannolikt skulle gynna den svenska gruvnäringen och återvinning eftersom den i ett internationellt perspektiv är relativt ekologiskt hållbar. Sverige har förutsättningar att utvinna metaller och mineral på ett ansvarsfullt och miljömässigt hållbart sätt, vilket inte alltid är fallet i andra länder.

På regeringens vägnar

Mikael Damberg

Sofia Nyman

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM och Inråd

Utrikesdepartementet/HI

Försvarsdepartementet/MFU

Finansdepartementet/BA

Miljö- och energidepartementet/EE, KE, MM, RS och KL

Näringsdepartementet/A, BSÄ, FF, IFK, KLS, KSR, RS, RTS, SK och SUN

Försvarets materielverk

Försvarsmakten

RISE Research Institutes of Sweden Holding AB

Sveriges geologiska undersökning

Tillväxtverket

Totalförsvarets forskningsinstitut

Verket för innovationssystem